

תת"ע 2865/04/14 - מדינת ישראל נגד מלכה תומר

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תתע"א 2865-04-14 מדינת ישראל נ' תומר

13 ינואר 2015

בפני כב' השופט נאיל מהנא
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד דוד בן זקן
מלכה תומר ע"י ב"כ עו"ד מיכל שריקי

נוכחים:

ב"כ הצדדים

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

השאלה שלפנינו-

מה דינו של מי שנהג אופנוע כאשר רישיון הנהיגה שברשותו אינו מתאים לאותו סוג אופנוע והוא תיקן את המחדל והוציא רישיון נהיגה מתאים לאותה דרגת רישיון.

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של **נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף**, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**").
2. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 02.04.14 בשעה 14:40 נתפס הנאשם נוהג בקטנוע, הדורש רישיון נהיגה בדרגה A1 זאת על אף שרישיון הנהיגה שברשותו אינו מתאים לאותו סוג רכב.
3. אין מחלוקת כי במועד ביצוע העבירה הנאשם היה בעל רישיון נהיגה לרכב פרטי (דרגה B) משנת 2006 וגם לאופנוע (דרגה A2) משנת 2007.
4. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה הנ"ל ובמועד הטיעונים לעונש הציג אישור ממושרד התחבורה

עמוד 1

לפיו הוא תיקן את המחדל והוציא רישיון נהיגה לאופנוע בדרגה A1 המתאים לסוג האופנוע בו נהג.

טענות הצדדים

5. ב"כ המאשימה ביקש להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל וזאת על מנת להדגיש כי מדובר בעבירה הנמצאת ברף החמור של עבירות התעבורה. לטענתו, אין להתחשב בעובדה שהנאשם תיקן את המחדל והוציא רישיון נהיגה מתאים לסוג הרכב לאחר מעשה; שכן הקלה בעונש במקרה זה, לטענת ב"כ המאשימה, תהווה מסר לציבור כי ניתן לנהוג ללא רישיון נהיגה כי ממילא בית המשפט יקל בעונש לאחר תיקון המחדל.
6. ב"כ הנאשם ביקשה שלא לסטות ממדיניות הענישה הנוהגת עד היום, אשר כוללת לטענתה מאסר על תנאי וקנס כספי. עוד ביקשה ב"כ הנאשם להימנע מהטלת מאסר בפועל או פסילה. לטענתה, במועד ביצוע העבירה החזיק הנאשם ברישיון נהיגה לדרגה A2 כלומר, היתה לו הכשרה לנהוג על רכב דו גלגלי גם אם בדרגה פחותה יותר מהרכב שבו נהג.
7. במועד ביצוע העבירה הנאשם נתקע עם הקטנוע שלו ומשכך, לטענת ב"כ הנאשם, לקח קטנוע של חברו הדומה מבחינה ויזואלית לקטנוע שלו וסבר כי מדובר באותו סוג קטנוע המתאים לדרגת הרישיון שיש בידו. לטענתו, הוא ביצע נסיעה קצרה באותו קטנוע ולא היווה סכנה לציבור.
8. ב"כ הנאשם הוסיפה כי מדיניות הענישה בתיקים דומים הינה למאסר על תנאי, על אחת כמה וכמה כאשר הנאשם תיקן את המחדל והוציא רישיון נהיגה מתאים. לטענתה, אין מקום להשית על הנאשם פסילה בפועל שכן יהיה בכך בכדי להחטיא את המטרה.

דין והכרעה

9. תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), קובע בחינה בת שלושה שלבים שעל בית המשפט לבצע בכדי לגזור את עונשו של הנאשם. **שלב ראשון**, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את נסיבות המקרה הספציפי. בשלב זה על בית משפט לבחון את מכלול השיקולים הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה. **שלב שני**, על בית משפט לבחון קיומם של חריגים המצדיקים סטייה מהמתחם שנקבע, זאת בהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין, קיומו של פוטנציאל שיקומי משמעותי או צורך מיוחד בהגנה על הציבור. אולם, אם בית המשפט לא מצא לחרוג ממתחם העונש שקבע, אזי יעבור **לשלב השלישי** שבו עליו לקבוע מהו העונש ההולם לנאשם בתוך המתחם (ראה: ע"פ 2918/13 **אחמד דבס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.07.13)).

חומרת העבירות אותן ביצע הנאשם

מהו העונש הראוי בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה מתאים לסוג הרכב

10. עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה הינה עבירה חמורה הטומנת בחובה סיכונים רבים ונמצאת ברף הגבוה של עבירות התעבורה.

11. לא זו אף זו, עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה כלל, מסוכנת לעיתים אף יותר מנהיגה בזמן פסילה. יפים לעניינו דברי כב' השופטת בן עמי :

"אין להקל ראש בסיכון הנובע מהעבירה של נהיגה ללא רישיון. אדם הנוהג מבלי שיש בידיו רישיון נהיגה כלל, לעתים רבות אינו בקיא בחוקי התנועה ובאופן הפעלת הרכב. בכל אלה יש כדי להוות סיכון ממשי ומיידי לכלל הציבור בכביש - נהגים אחרים, הולכי רגל ואף המערער עצמו" (עפ"ת 37090-05-10 עודה נ' מ"י (פורסם בנבו, מיום 07.07.10).

יש בעבירה זו לא רק דופי פלילי, אלא אף דופי מוסרי כפול: הסיכון לנהג עצמו ולעוברי הדרך, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות הדרכים אם יתרחשו בעת הנהיגה (רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מ"י (פורסם בנבו, 24.01.11).

12. סעיף 40ג לחוק העונשין קובע כי בית המשפט יקבע מתחם העונש ההולם למעשה העבירה תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

13. מתחם הענישה בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה נע בין מאסר על תנאי למאסר של מספר חודשים.

14. סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין קובע כי בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א. ביניהן רשאי בית המשפט להתחשב בנטילת האחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב.

15. אני סבור כי במקרים בהם הנאשם תיקן את המחדל והוציא רישיון נהיגה מתאים לאותו סוג רכב יש להשית עליו עונש ברף הנמוך של המתחם. האינטרס הציבורי מחייב שנהגים ינהגו על פי הרישיון המתאים לסוג הרכב ונקיטת גישה שיקומית במקרה זה יכולה רק להועיל. בית משפט זה נוקט לא פעם בגישה של דחיית מועד מתן גזר הדין תוך מתן אפשרות לנאשמים להוציא רישיון נהיגה מתאים ולהכשיר את מעמדם. גישה זו הינה גישה חיובית שבאה להטיב עם הנאשם ועם החברה.

16. להלן דוגמאות של חלק מפסיקה הנוהגת במקרים דומים:

בתת"ע 12-06-1848 **מדינת ישראל נ' אלי חיון** (פורסם בנבו, מיום 08.09.13) נדון עניינו של נאשם אשר נהג בקטנוע המחייב רישיון נהיגה בדרגה A כשברשותו רישיון נהיגה בדרגה A1 בלבד. בגזר הדין הוטל על הנאשם קנס בסך ₪ 1,500; פסילה לתקופה של 3 חודשים; פסילה 3 חודשים על תנאי למשך 3 שנים ומאסר 30 יום על תנאי למשך 3 שנים.

בתע"א 14-02-5721 **מדינת ישראל נ' ראיד ג'ראדא** (פורסם בנבו, 04.13.14) שם הנאשם נהג באוטובוס זעיר, כאשר בידו רישיון נהיגה לרכב פרטי בלבד. במועד גזר הדין, הנאשם תיקן את המחדל, ובית המשפט הסתפק בעונש מותנה צופה פני עתיד והטיל קנס כספי. באותו גזר דין הוטל על הנאשם קנס בסך ₪ 1,000; פסילה 3 חודשים על תנאי למשך 3 שנים; מאסר למשך 30 יום על תנאי למשך 2 שנים.

בתת"ע 14-05-7778 **מדינת ישראל נ' פואד** (פורסם בנבו, מיום 26.05.14) נדון ענינו של נאשם שנתפס נוהג על קטנוע על אף שבידו רישיון נהיגה לרכב פרטי בלבד. במועד גזר הדין, הנאשם תיקן את המחדל, והוציא רישיון

נהיגה לקטנוע; וגם במקרה זה לא הושת על הנאשם עונש מאסר ואף לא מאסר על תנאי.

17. אף במקרים חמורים יותר של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף מעל ל- 6 חודשים קרי; נהיגה ללא רישיון כלל, כאשר הנאשם מתקן את דרכיו ומוציא רישיון נהיגה מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי עד מאסר קצר. להלן מספר דוגמאות:

בתת"ע 2940-09-12 **מדינת ישראל נ' טוויל** (מיום 02.05.13), בו צורפו שני אישומים של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף. במועד מתן גזר הדין הציג הנאשם רישיון נהיגה תקף ובית המשפט קבע כי מתחם הענישה בעבירות דומות הוא מאסר על תנאי עד מאסר קצר, ונגזר על הנאשם קנס בסך ₪ 1,200; פסילה 3 חודשים על תנאי למשך 3 שנים ומאסר 3 חודשים על תנאי למשך שנתיים.

כך גם בתת"ע 7209-07-13 **מדינת ישראל נ' אבו טיר** (פורסם בנבו, מיום 12.01.14), ותת"ע 2971-09-12 **מדינת ישראל נ' אבו גומעה** (פורסם בנבו, ביום 11.07.13) נדונו עניינם של נאשמים שרישיון הנהיגה שלהם פקע אולם במועד גזר הדין תיקנו את המחדל והוציאו רישיון נהיגה. באותם מקרים בית המשפט השית קנס, פסילה על תנאי ומאסר על תנאי.

בתת"ע 1021-07-12 **מדינת ישראל נ' ברכאת** (מיום 09.01.14) כבוד השופט ריבלין הטיל קנס כספי בלבד על נאשם שהיה בעל רישיון נהיגה זר והמיר אותו לישראלי וקבע שבנסיבות אלה "אין מקום למאסר בפועל כמקובל על פי מתחם הענישה".

בתת"ע 1509-06-12 **מדינת ישראל נ' הודה אמאם** (פורסם בנבו, מיום 05.02.14) נדון עניינה של נאשמת אזרחית ישראל תושבת צרפת אשר תיקנה את המחדל והוציאה רישיון נהיגה. שם קבע בית המשפט כי יש לנהוג בה באופן שווה למקרים הדומים ולא להטיל עליה מאסר על תנאי.

בתת"ע 6493-09-14 **מדינת ישראל נ' דנחו** (פורסם בנבו, 13.11.14) שם הנאשמת החזיקה ברישיון נהיגה אמריקאי ונהגה עם רישיון נהיגה זה לאחר חזרתה ארצה. במועד מתן גזר הדין תיקנה הנאשמת את המחדל והציגה רישיון נהיגה ישראלי בתוקף. באותן נסיבות הושת על הנאשם קנס סמלי בלבד.

העונש הראוי במקרה שלפנינו

18. בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, לקיחת האחריות מצידו לעבירה המיוחסת לו והעובדה כי במועד ביצוע העבירה היה ברשותו רישיון נהיגה לדרגה A2, לא מצאתי מקום להטיל עליו עונש מאסר גם לא כזה שירוצה בדרך של עבודות שירות.

מקרה זה אינו שונה ממקרים רבים אחרים בהם בית המשפט הטיל ענישה ברף הנמוך של המתחם.

19. אמנם הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2006 וצבר לחובתו 8 הרשעות קודמות, אולם לא הוצג בפניי כי לנאשם עבירה דומה בעברו.

20. באותו מועד הנאשם נהג באופנוע השייך לחברו וזאת לאור תקלה שארעה לאופנוע השייך לו. הנאשם ציין כי מדובר בכלי רכב הדומה מבחינה ויזואלית לכלי הרכב שלו ומשך סבר לתומו כי לא מדובר באופנוע

המחייב רישיון לדרגה גבוהה יותר מהדרגה אשר ברשותו.

21. משתיקן את המחדל והוציא רישיון נהיגה לדרגה מתאימה לאותו סוג רכב עליו נתפס במועד ביצוע העבירה, וזאת מבלי שכלל נוהג לעשות שימוש באופנוע מסוג זה בדרך כלל, לא מצאתי מקום להשית עליו עונש פסילה, והגעתי למסקנה כי די בעונש מותנה צופה פני עתיד כדי להשיג את מטרת הענישה.

אין טעם להטיל על הנאשם עונש פסילה שיש בו כדי להחזיר אותו למעגל הבלתי מורשים, שכן הסיכון כי ינהג בנסיבות דומה אינו קיים במקרה זה, שכן ממילא הוציא רישיון נהיגה מתאים והכשיר את רישיונו.

לפיכך, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- א. תשלום קנס בסך 1,000 ₪, אשר ישולם ב- 2 תשלומים חודשיים, החל מיום 01.04.15.
- ב. לפסילה מלקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.
- ג. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים, אם יעבור על הוראות סעיף 10 (א) ו/או 67 לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שענינם נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף או נהיגה בפסילה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום כ"ב טבת תשע"ה, 13/01/2015 במעמד הנוכחים.

נאיל מהנא, שופט